

Bijzondere kerststallen in Gramsbergen

In het Museum en Informatiecentrum Gramsbergen exposeert Timothy Bottema (68) haar verzameling kerststallen. De kwieke dame uit Bilthoven is al 20 jaar op zoek naar mooie, bijzondere, opvallende en traditionele kerststallen. Haar verzameling omvat inmiddels 900 kerstgroepen. Het 'kerststallen' is door haar tot werkwoord verheven. Eens per jaar komen de dozen van zolder en exposeert zij ergens in Nederland.

Kerstmis is van oudsher een katholiek feest. Kerststallen ontstonden dankzij de Italiaanse Franciscus van Assisi, die het verhaal rond de geboorte van Christus graag wilde uitbeelden. Met beelden kwam ook bij de nog jonge Timothy de kerststal onder de aandacht. "Mijn ouders hadden een traditionele kerstgroep met beelden en een kindje Jezus in de kribbe. De beelden hadden veel te lijden, wij konden er niet van afblijven." De kerststal van haar ouders is een van de oudste van de expositie. Timothy's fascinatie groeide uit tot een heuse verzamelwoede. "Ik ben begonnen met kerstgroepen die uit één stuk waren gemaakt. Houtsnijwerk of aardewerk, dat soort groepen. Kon je er een man en vrouw met een baby in zien, dan was dat voor mij al een kerstgroep. Later ben ik ook groepen van losse beelden gaan verzamelen."

Kitscherige kleurexplosie

"Ik vind het boeiend en interessant om te zien hoe elke bevolkingsgroep de geboorte van Christus uitbeeldt," verklaart Timothy haar fascinatie. "De hele wereld is bezig met Kerstmis. Het blijft mij ontroeren." Inmiddels omvat haar verzameling zo'n 900 groepen, waarvan een deel in Gramsbergen is te bewonderen. Zoals de miniatuurtjes uit Zuid Amerika. Gekleide poppetjes in een luciferdoosje of opengewerkte kalebas. Van heel eenvoudige, niet meer dan een gefiguurzaagd Afrika met een kerstgroep erop getekend, tot kitscherige kleurexplosies uit onder meer Polen. De kerstgroepen zijn vaak te herleiden tot het land van afkomst. Een Spaans kerstgroepje bijvoorbeeld toont het Kakkertje, een jongetje dat van de spanning naar de wc moet. Zijn 'product' staat symbool voor bemesting en daarmee voor vruchtbaarheid. Speciaal om in de binnenzak mee te nemen zijn de kleine pop-up boekjes die, eenmaal opgevouwen, een kerstgroepje laten zien. En zo staan er tientallen bijzondere kerstgroepen klaar om bewonderd te worden.

Bijzondere ontmoeting

Een van meest bijzondere stukken is het vredesdoosje. Een doosje niet groter dan een tabaksdoos, met een uitvouwbaar kerstgroepje. Timothy: "Ik vond het op een markt en ging naar de fabriek in wat toen nog Oost-Duitsland was. Daar maakte ik kennis met Emiel Helwig. Zijn naam stond op het doosje en hij had het destijds gemaakt. Een heel bijzondere ontmoeting." Het vredesdoosje pronkt in de vitrine in Gramsbergen. De tentoonstelling is nog te zien tot 1 februari tijdens de openingstijden van het Museum in Gramsbergen. Meer informatie op www.museumgramsbergen.nl.